

Zazaca Daha eski bir dildir.
LEHÇECİLER HAYAL KIRIKLIĞINA UĞRADI

Zazaca'nın " Kürtçe'nin lehçesi" olduğunu savunan Vate ekibinde yer alan yazar Seyidxan Kurij, dil bilimci Prof. Joyce BLAU ile yaptığı röportajda hiç beklemediği bir cevap aldı. Dil bilimci Prof. Blau, Zazaca'nın Kürtçe'den çok daha eski bir dil ve Kürtçe'nin lehçesi olmadığını söyledi.

Seyidxan Kurij'in Doğu Dilleri Bilimcisi Prof. Dr. Joyce BLAU ile yaptığı röportajda Prof. Blau, Zazaca ve Goranca'nın Kürtçe'den daha eski diller olduğunu belirterek Zazaca hakkında önemli açıklamalarda bulundu. Seyidxan Kurij'in Zazaca'yı Kürtçe'nin bir diyalekti olarak göstermeye çalışmasına karşın Prof. Joyce BLAU, Kürtçe'nin Zazaca'ya göre daha yeni bir dil olduğunu ve Zazaca'nın daha eski bir dil olduğunu vurguladı.

Doğu Dilleri bilimcisi olan Prof. Joyce BLAU, Seyidxan Kurij'e verdiği röportajında Zazaca ile ilgili önemli açıklamalarda bulundu. İşte o röportaj:

Seyidxan KURIJ: Siz Kürtçe'nin bir çok diyalektini konuşuyorsunuz. Lütfen bize Kürt dili üzerine kısaca bilgi verebilir misiniz.?

Prof. Dr.Joyce BLAU: Kürt dili Hint- Avrupa dil gurubunun İrani diller ailesine aittir. Daha açıkcası Kürt dili, İrani diller ailesinin Kuzey-Bati grubu içindedir. Kürt dili, Farsça ile akrabadır fakat Farsça'dan da oldukça farklıdır.

Seyidxan KURIJ: Kürtçe'nin kaç diyalekti var ve bunlar arasındaki ilişki nasıldır ?

Prof. Dr.Joyce BLAU: Kürtçe'de normalde 3 diyalekt var. Kuzey diyalekti, merkez diyalekti ve Güney diyalekti. Tabii ki bu ayırım çok şematiktir. Kuzey diyalekti oldukça zengin bir edebiyat geliştirdi, Merkez diyalekt de öyle fakat Güney diyalekti henüz böyle zengin bir edebiyata sahip değildir.

Kuzey diyalektine normalde Kurmanci denir, fakal Irak 'ta Behdinani de deniyor. Sorani grubu merkezi bir gruptur; Sorani, Mukri ve Sinai'den oluşur. Bu diyalekt daha çok Sanandaj, Mahabat, Süleymaniye ve Erbil'de konuşulur. Bu diyalekt çok harika bir edebiyat geliştirmiştir. Bugün Kuzey grubunun yazımında Latin ve Kril alfabesi kullanılıyor. Merkezi diyalektin kullanımında Arap Alfabesi kullanılıyor. Güney diyalektinde Kermansahi, Kelhori. Sancabi, Lori ve Leki ağızları vardır. Bu ağızlar ortak bir temle sahiptirler fakat Sorani ve Kurmanci ile kıyaslandığında çok zayıf bir edebiyata sahiptir.

Seyidxan KURIJ: Gorani ve Kirdki (Zazaki) hakkındaki düşüncelerinizi alabilir miyiz? Bu iki diyalekt arasında ne gibi ortaklık ve farklılıklar mevcuttur.?

Prof. Dr.Joyce BLAU: Gorani ve Zazaca'nın aynı kökenden geldiklerini biliyoruz. Muhtemelen bu diller Kürtçe'den önce bu bölgede konuşuyordular. Bu bölge bir çok İran ve Türk saldırısına uğradı. İran'lılar bu bölgeye dalga dalga geldiler. Muhtemelen Gorani ve Zazaca'nın mazisi Kürtçe'nin kinden daha eskidir. Kürtler; Zazalar'ın ve Goranların çoğunu asimile ettiler fakat hepsini edemediler.

Bugün Gorani'nin fazlasiyla Sorani'nin etkisinde olduğunu biliyoruz ve Goranların çoğu Sorani konuşuyor. Gorani İran'ın Güney kesiminde ,Kermansah'ın Kuzeyinde konuşuluyor. Zazalar göç ettirildiler ve şimdi Anadolunun ortasında bir üçgende yaşıyorlar.

Seyidxan KURIJ: İleride Doğu Dilleri Enstitüsü'nde Zazaca'da ders vermeyi düşünüyor musunuz?

Prof. Dr.Joyce BLAU: Evet, memnuniyetle yapmak istiyoruz. Fakat bir problemimiz var. Bu konuda insanların yardımına ihtiyacımızvar. Fransa'da yeterince Zazaca bilen dil bilimcisi bulamıyoruz. Şimdiye kadar henüz doğru dürüst aramadık da. Çok çalışkan Dersimli bir kız vardı burada; onun bize yardım edebileceğini düşünmüştük fakat o da Türkoloji okumayı seçti. Ama ben inanıyorum ki o kız bir gün Zazaca'ya geri dönecek. O yüksek bir performans ile Türk diyalektleri üzerine çalıştı. Amacımıza ulaşabileceğimize inanıyorum. Bunu isteyen çok insan var, eğer destek alabilirsek gerçekleştirebiliriz sanırım.

Seyidxan KURIJ: Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Prof. Dr.Joyce BLAU: Ben teşekkür ederim.



ZAZACA KÜRTÇE'DEN DAHA ESKİ BİR DİLDİR

Dünyaca ünlü dil bilimci Prof. Dr. Joyce Blau, Zazaca'nın Kürtçe'den çok daha eski bir dil olduğunu söyledi.